

Praxe a zkušenosti se současným způsobem hodnocení programů v ČR

Zdeněk Havlas

Ústav organické chemie a biochemie AV ČR
Rada pro výzkum, vývoj a inovace, zpravodaj

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah

- **Právní rámec hodnocení**
- **Výchozí informace pro hodnocení**
- **Co se hodnotí**
- **Hodnocení na centrální úrovni**
- **Směřuje ČR k novému pojetí hodnocení programů?**
- **Závěr**

Právní rámec hodnocení na centrální úrovni

Zákonná povinnost podle § 35 odst. 2 písm. d) zákona č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu, vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů

d) zpracování stanovisek k materiálům předkládaným vládě za oblast výzkumu a vývoje

Výchozí informace pro hodnocení (ukončených programů)

- a) Údaje, které poskytovatelé předali do Informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (IS VaVaI) podle § 31 zákona 130
- Centrální evidence projektů (CEP)
  - Rejstřík informací o výsledcích (RIV)
- b) Informace od poskytovatelů o provedeném hodnocení výsledků ukončených programů (Souhrnné zprávy poskytovatelů) – zpracované podle Metodiky hodnocení výsledků výzkumných organizací hodnocení výsledků ukončených programů

Co se hodnotí

Hodnocení na úrovni poskytovatelů

- Jednotlivé projekty po jejich ukončení – hodnocení se vkládá do IS, avšak pouze kód, nikoliv zdůvodnění
  - V – uspěl s vynikajícími výsledky
  - U – uspěl (splnil zadání)
  - O – nesplnil zadání, ale smlouva byla dodržena
  - S – nesplnil zadání, byla uložena sankce
- Hodnocení programu po jeho ukončení ve struktuře podle Metodiky
  - Základní údaje o programu – název, podprogramy, náklady
  - Zvlášť významné výsledky se zdůvodněním
  - Jak bude využito dosažených výsledků
  - Srovnání výsledků se schválenými cíli programu
  - Srovnání výsledků se stavem v zahraničí (v době ukončení programu)

Zprávy poskytovatelů se předkládají do konce října roku následujícího po roku ukončení programu

RVVI Zprávy zpracuje, doplní o analýzu dat z IS VaVal

Souhrnné vyhodnocení RVVI předkládá vládě v první polovině následujícího roku po předání Zpráv poskytovatelů

- Příklad:
- Program výzkumu v agrárním sektoru 2007-2012 (QH)
    - Ukončen v roce 2012
    - Poskytovatelem (MZe) zhodnocen v roce 2013
    - Souhrnná zpráva RVVI předložena vládě v květnu 2014
    - Schválená usnesením vlády ze dne 12. května 2014 č. 341

Od přípravy programu do schválení vládou uplyne ~ 10 let

Zprávy od jednotlivých poskytovatelů

- Značné rozdíly v kvalitě i rozsahu
- Většinou jde jen o formální popis
- Chybí rozbor naplnění cílů
- Chybí počáteční hodnoty indikátorů
- Nízká kvalita omezuje věrohodnost hodnocení naplnění cílů programu
- Zcela nedostačuje pro hodnocení dopadů
- U některých poskytovatelů je snaha kvantifikovat přínosy programů, avšak nepříliš věrohodným způsobem^a
- **Znemožňuje to jejich porovnatelnost a využití pro řízení VVI pomocí nástrojů účelové podpory**

Hodnocení na centrální úrovni (RVVI)

Hodnocení do roku 2013:

- počty výsledků evidovaných v RIV
- Bodová hodnota výsledků
- Poměrování vstupů a výstupů
  - index státního rozpočtu = kolika výsledků bylo dosaženo za 1 milion z veřejných prostředků
  - průměrný projekt ze všech hodnocených programů (náklady, počet výsledků a bodů)

Porovnávání programů s odlišnými cíli na základě počtu výsledků

Efektivita byla odvozována od vynaložených prostředků na jeden výsledek

Tvrzení o naplnění cílů přejímána od poskytovatelů bez analýzy

Od roku 2014:

- porovnání cílů se slovním hodnocením poskytovatele
- zhodnocení podílu aplikovaných výsledků
- zhodnocení kvality publikační činnosti
- Vazba na Národní priority orientovaného výzkumu

V roce 2015 nebylo souhrnné vyhodnocení provedeno – žádný program nebyl ukončen v roce 2013.

Směřuje ČR k novému pojetí hodnocení programů?

Doporučení mezinárodního auditu systému VaVal 2011

Aktualizace Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací na léta 2009 – 2015
s výhledem do roku 2020

Schváleno vládou 24. dubna 2013 (č. 249)

Opatření č. 18:

Zavést novou metodiku přípravy a hodnocení programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací, které bude zahrnovat ex-ante, průběžné a ex-post hodnocení (výsledků, výstupů, dopadů)

V rámci plnění opatření 18 byl vypracován metodický dokument k přípravě a hodnocení programů.

V meziresortním připomínkovém řízení vzneseno 181 připomínek (139 zásadních)

Po vypořádání všech připomínek byl dokument schválen vládou 13. května 2015 č. 351 pod názvem „*Základní principy přípravy a hodnocení programů a skupin grantových projektů výzkumu, vývoje a inovací*“

Místopředsedovi vlády pro VVI bylo uloženo do konce roku 2016 připravit obecně závazný dokument upravující přípravu a hodnocení programů a skupin grantových projektů.

Závěr

- V současnosti jsou programy hodnoceny na základě výsledků
- Hodnocení neodpovídá zahraničním standardům
- Personální, datové a legislativní limity neumožňují hodnotit naplnění cílů a hlavně dopadů